

విశ్వానంద - శ్రీకృష్ణ

13235

శ్రీ

విర నా రాయణ శత కము

భాగ్యుని సర్వవశవి పరీక్షము

చెట్టెరి

శ్రీమత్తిరుమల శాస్త్రులు వెంకటరామానుజాచార్యులు

అయ్యవారలుగారిచే సరిచూడబడి,

రాణ్యహేంద్రనగర వాస్తవ్యులగు

శ్రీ మదశహర తిరుమల మాడభూమి

శ్రీనివాసాచార్యులు అయ్యవారలుగారిచే

ప్రచురింపబడియె,

విజయతే తరామ్

మొదటికూపు 1000

తమిళు.

డి. వి. రమణ రావు గారి

శ్రీ సాదామినీ ముద్రాక్షరశాలయందు ముద్రింపబడినది.

1914.

४१

వీర నాదారాజ శతకము

హస్తానా నాజీవకవి వ్రాసినది

ఇశ్వరి

క్రీస్తు శిష్యుల తెల్లగు వెంకటరామానుజాచార్యులు

అయ్యవారలుగారిచే సరిచూడబడి,

కాణ్యహంప్రగర నాస్త ధ్యులు

శ్రీ పద్మశంకర తిరుమల మాడభూషి

శ్రీవాసాద్విలు అయ్యవారలుగారిచే

ప్రచురింపబడియె,

విజయలే తిరామ్

తదురు.

డి. వి. రమణరావుగారి

శ్రీ సావానీ ముద్రాక్షరశాలయందు ముద్రించబడినది.

1914.

[కావ్యము.

మొదటి భాగము

(అచ్చయ.)

ఉ పో ధ్వా త ము

ఈవీరనారాయణశతకమును రచించిన రాఘవానందజీవకవి యు నాయక శాలివాహనశకము 16వేకి వదియగువిరోధకృతస్సా పత్సర మ్మార్గశిర శు తి యంభానువసరంబున రచించి కొలిపాక (కొలనుపాక) వీరనారాయణస్వామి కృతినొసంగె. ఆగ్రామనివాసు లగు గోపరాజు రాయనామాత్యుడు వీరనారాయణస్వామి కంకిత ముగ నొక సీశతకమును రచించుచుమని ప్రార్థింప దారచించి కటుల నువహించెను. ఈశతకమున 10కి గునుగు సీసపద్యములు గలవు. ఈకవి కృష్ణభక్తిరసా స్వాదన పరుండును ఉభయభాషాకవిత్వ రచనావిశారదుండును నగును.

ఈరాఘావారు సాంఖ్యాయన గోతులును ప్రధమశాఖ బ్రాహ్మణులును. వీరిని యాజ్ఞవల్క్యలనియు, కాణ్వలనియు, శుక్ల యజుస్సులనియు, ప్రధమశాఖలనియు, వాడుదురు. వీరిలో అనుమకొండ లనియు, గాకులపాడులనియు, ద్రావిడులనియు, దువ్వలనియు, ఆర్యు లనియు నైదునాడులుగలవు. ఇందనుముకొండలు తొక్కులు. మాం ధ్యుదినశాఖయు నిందుజేరినదియగాని యదివారణాశి ప్రాంతమున గలదని చెప్పదురు.

ఈసంక్షేపకవి అనుముకొండలనువారిలో జేరిన బ్రాహ్మణుడు.

ఈగ్రంథమును గోస్తసీనదీతీరస్థ వేద్రజనపదనివాసులును శృంగారాది సపరసహృద్యాన వద్భవద్యాన్వితులును నగు శ్రీమత్తి రుమల తెళ్ళారు వేంకటరామానుజాచార్యులు అయ్యవారలుగారు

లేఖపమాదాది జనితదోషంబులు లేకుండ బరిష్కరించి, నాయం దనమానవాశ్చర్యముచే నొనంగ నచ్చొత్తించి ప్రచురించితిని.

నేనిశతకమును ముదిరి జేయుచుండమచ్చియనఖులగు వేదురు మూడి శేషిగిరొపుపంతులుగారువీక్షించి యీశతకమీపరిశ్రమద్వారా పబడివిశిష్టపూర్ణమునువర్ణలేఖాకార్యస్థానమన కనుపబడినటులనుడివి యాపొత్తును నాకొనంగిన జూడ అబ్బరాజు హనుమంతరావు పంతులుగారంపిట్లు గ్రహించి దానినిపరిశీలించిజూచిన నదియు సంతోష కవియైంది యుండునుగాని పంతులుగారి కీశతకము పూర్ణముగ నొకసారి లభించునటుల దోచబడదు. శతకమునకు నూటయెనిమిది పద్యములుండుట సుస్థిద్ధాశ మేగదా! పూర్ణముగ నలవడకుండుటచే చరిత్రాంశముద్యోతకము గానట్లు దోచుచున్నయది. ఈకవి యీశతకమును రదియించుకాలమునకు తన కిరువది యేడేండ్ల ప్రియము గలదనియు, గోపరాజు రాయనామాత్యునిచే ప్రేరితపబడి రది యిందినట్లు గ్రంథమున నుదహరించియున్నాడు.

ఈశతకము పూర్ణముగ సతిపురాతన కాలము నుండియు నూయొద్దనేయుండి యెట్టకేలకు సాధ్యమయినంతవరకు నిర్దుష్టముగఁ జేసి నచ్చొత్తించి ప్రచురిందితిమిగాన విష్ణుభక్తాగ్రేసరు లందఱును సదాజనువుకొని భగవదనుగ్రహమును బడయుదురుగాత.

ఇన్నీస్పేట
రాజమండ్రి

}

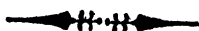
ఇట్లు,
శ్రీమదశవరతిరుమల మాడభూషి
శ్రీమహాసాచార్యులుఅయ్యవార్లగారు.

శ్రీమతే రామానుజాయనమః

శ్రీమతే హయగ్రీవాయనమః

వీరనారాయణశతకము.

సీ. శ్రీలాలసవిలాసశీలసన్ధాధీర ధీరమృదుభవనోదృఢ విహార
హారగోపిమనమాఖ్యా (నమజ్ఞా) సుషమోదారదారకనీతరథప్రచార
చారణసురగణ స్తవవచనాధార ధారాళక ప్రబిధకయసార
సారసారాతి వంశక్షీర భవమూర మూరతామకరితా సుగుణవార

తే. గీ. వారధితరంగ దుత్తుంగవారభంగ
భంగవటదళపుటలలవంగభాస
భూరిమనువాస, కొలిపాక పురనివాస
వీరనారాయణ! ముకుంద! విశ్వతుంద!.

సీ. దండముద్దండ కోదండ సుభరణవేదండ శుండాభ, దోర్దండ, నీకు
అంజలికుంజరపుంజరాడ్భంజనపంజరాయతపాద కంజనీకు
సాష్టాంగము కుచేజటిముష్టివిభ్రష్టి భ్రష్టయవాపహధృష్టనీకు
శ్లోకార్థు కింకరికిల్పితతృణగుల్మ భీమజాల్మ్యైక నామనీకు

తే. గీ. శరణుశరణాగతన తైక చరణనీకు
సురవిరోధి వయాధి నీవరకుటభర
కుటిలపటుతర కుట్టాక! కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

సీ. జయవిజయాభవ శతమన్యో మన్యకృద్వై తేయ కాయభిద్వాయణరణ
జయవిజయాభవ సంయమిజనమకస్సరసిజాతధ్వాన భరణ శరణ

జయవిజయభవసకలకళప్రాప్తసంకాస్తమనయశశ్చంద్రకిరణ
జయవిజయభవ సంకతశ్వతాంతరికల్పద్రుకలాపకరణ

తే. గీ. జయజయభవకాలియచక్రరమణ
చక్ర చక్ర భ్రమణపదాద్భుద్విహరణ
భూరిమయవాస శాలిపాక పురనివాస
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుండ.

నీ. దేవక్షిగర్భవార్ధి శుభేశపరాకు వసుదేవవంశపావన, పరాకు
భృశయశోదావ్రతాభీష్టఫలపరాకు నందమందిరకల్పనగపరాకు
గోపకన్యామనోహ్యపీరూప పరాకు ప్రజబాలజాల వరదపరాకు
కంస నృశంస విధ్వంసిబలపరాకు రాధికా చిత్తచోరాపరాకు

తే. గీ. ద్వారకానామపురధామవరపరాకు
భక్తగోపాయనోపాయబహుపరాకు
భూరిమయవాస శాలిపాక పురనివాస
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుండ.

నీ. విన్న సము పరాకు వివిధాగమజ్ఞాన విధివిధి ముఖసురవిసరభాసు
ర, సరసవాక్యపరంపరలో జాలపు నిమగ్నినియాడ గానవిమనీషి
జనములు బలుకంగవినియును బూనితినిన్ను వర్ణింపఁగాఁ గన్నతండ్రి
యదియే మొకానిచ్చాద స్తరంబునభవత్కళ్యాణ తరగుణగణమునిండి

తే. గీ. పారలిఘాషిండుకరన నొప్పులుగ లిగిన
తప్పులుగలిగిన గ్రహింపదగుకృపాచ
మత్స్యత్రిని మత్స్యత్రిని గుప్తమాననీయ
కుతలసురవరామృతపాకశాలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుందవిశ్వతుండ.

నీ. శృష్టమాధవ హృషీ శేకేశవ జనార్దన నరహరి యోపేంద్రయదునంద
న పరమేశ్వర జగన్నాయక దామోదర గరుడవాహ వరదవికుంఠ
పతివిష్ణురశవ ఫణిరాజశయన గోవిందరక్షిత ముచి కుండపుండ
రీకామకాజీశౌరియధోమజవనమా-లి గదాగ్రజ శురేశ నగభరమూర

తే. గీ. దమనపీతాంబరయటంచు మిముప్రతిపద
మునబటుకదయ సేయవే-ముగ్ధపాక

దళనమణితసురుచిపాక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుండ.

సీ. కృష్ణాయుష్ణవే జిష్ణవే హరయే న్యయంభువే శభవే హరిశేత్రి
విక్రమాయస్వయంభువే విభవేదక్రిశే కాశీశేదీవే భువే మాధ
వాశు దవిష్టాయభక్తరా యేగరిష్టాయసు రేశ్వరాయ
యాగుద్విషేషవ నీతముషేక్రిసు రాజ్ఞేభగవతే ధరాధరాశు

తే. గీ. మునివరాయ తుభ్యం నమోనమోయ
టంచు సతినల్పదను పరా కతులనంద
కలవితారికిరక్కాక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుండ.

సీ. గజరాజునేలిన శరుణ ద్రుపదకన్య కనుచునిచిన యనుకంప; హరిణ
కాంతనగ్రోచిన కారుణ్యము విభీషణుని బ్రలికించిన నెనరు గంక
కసిపుగుమారుని గాచినఘృణ, గాక దనుజాబాలించిన దయకుచేలు
సాకినగృహదాపన ప్రవరులరత్న వెలయుననశ్రోశములపైసైన

తే. గీ. పాదనేమకునానిద బరవజేయ
వేదయాసుప్రసాదవి నోదలలిత
గురుకటాక్షద్యగస్తోక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుండ.

సీ. కన్నవాడా! నీవు కరుణాకలితదృష్టి చేతననుగ్రహించిన నొకింత
రోషవేషకటాక్ష రూతువీతునునిగ్రహించిన భరిభరీ దృణముమీరు
వగుతు మీగువుదృణముగుగదా యనిదేవం యగ్రహముగావలయు ననియెడ
నేవలంచెద నెవ్వనికిననుగ్రహమిచ్చయింతువానిధనము నేహరింతు

తే. గీ. ననెడుమాటదలంచక నక్కుచేలు
గన్నరీతినిగనవెనా కధవిధాత్మ
గోపతిరధస్తుత్యోక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుండ.

సీ. గట్టిగానీపాద కమలమేపట్టితి సత్యము సత్యము సందియము
లేకమైననులేదు లేదుదీనికినగ్ని ముట్టెద బామును బట్టెదనిక
నేమిసర్వజ్ఞుడ వీవెరుంగవెనాయెడ పరాకుగాకయా యిపుడుపాల
ముంచెదవో నీట ముంచెదవో నీకె తెలుసుననన్యగతికడ నొరుల

తే. గీ. వేడనీవాడనోమాయ తాడన్వభుజ
మండలిత ధమరుద్గత కాండభాను
కుండలిత చైత్రమనఘాక! కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

10

నీ. దయఁగలవాడఁపు ధర్మగతుడఁపు పరమకాంతుడఁపు శుభగుణుడఁపునద
సద్గుణవీక్షావిదక్షుడఁపు నకుటన ఘటనాపటుడఁపునజాండ
ధారివి శ్రీనరీ ధపుడఁపునీయబోలు శేషేలుగలరె యాశ్రితులదీన
జనులను రక్షింతునని కంకణముగట్టి యుండువాడవటయోహోవిచిత్ర

తే. గీ. మగునె నావంటివానికు య్యాలకింప
సాదగలింగిత్రవీళామస్ఫుణ
కుంకుమాకల్పసచకోక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

11

నీ. తల్లివిదండివి చాతపు త్రాతపు భ్రాతపు నేతపు బంధుడఁపు న
ఖుడఁపు నిర్వేపు గుండపునన్నియు నీవయన్యమెఱుంగ గావునభువి
నను బోలువారలెందరు నీకు నీవంటి ఘనుఁడునాకొక్కఁడెగానియైన
దీనాశ్రితత్రాణ దీక్షాధురంధరుడఁపు దయాబంధురుడఁపు నెనరుజి

తే. గీ. లిక్తదుజ్జాడ్మిని నన్ జూడలేవదేవ
కీసతీసుదేవసు కృతనితాస్త
ఫల నవానూధునతోక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

12

నీ. వలరా కటారుల వంటి మిటారుల చరదము లనసుచర్చిరదము లన
గరములశివీకల గల్బియ రబ్బిగరంగములగముల రత్నముల ర
జత హేమములజరీ జరబాబునగలవగఁగులుకుతోడవులఁ గావలెనని
యడుగు లేడుగదానిరంతర మెదనెడ పడని దేవరవారి యడుగుఁదమ్మి

తే. గీ. కననెరయుభక్తియొక్కటేగాని యిపుడు
గోపగోగోపనాగ్దుగ్ధినికళి
గిళచచాతుర్యనిర్భీక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

13

సీ. అలరికుచేలుని యకుచేలుఁజేయు నిదానరహిత జాయమానమైన
 నీకటాక్షమున రానీకఁడానీ మొలమాజిల్లునగలునంబరసుసరిఫి
 ళీలు నూటపదార్పరాల చాకట్లుకావా గుఱాటాను జాకువాకఁడెములు
 గ్రాలుముత్రైముల తురాయిమొదల్లవ్యంజనములరుచిరంజనముల.

తే. గీ. వలదటన్నను బోనేరా వలసియాండె
 నేని నిజనయానాంచల నిభృతలుత
 దరుణ కరుణారూపీతురీయాంశఘటిత
 కుంజర నిరంజన శ్రీక కొలనుపాక
 వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుండ.

14

సీ. దేహమనిత్యము తెలియరావెట్టిదు ర్మృతినిబొందునా యేమిగతినిజెందు
 నో నిజమాడెద నేను జేసినపాతకముల నేకముల టుగావున నను
 చేకొని గావనీ చిత్తమునాభాగ్యము మరేమి నానియమములుగనగ
 నక్కటయాపద మొక్కలు సంపదమఱపులుగాని యువృత్తదాబ్బ

తే. గీ. యుగళసవృక్షి నిగళసం యక్షితదగు
 లగసదాప్రవర్తింపదు లలితసాను
 కలితగానకళాచ్చేక కొలనుపాక
 వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుండ.

15

సీ. ఇత్రుడు కాచినమంచిదే కావకున్నను మంచిదేనిన్ను నేమించిపట్టి
 నట్టిపట్టువదల నహహమదీయసం ధాచమత్కృతి నిబంధనముకాదు
 మాతహతహజెందినా రు జావస్థను బొందినా లేమినిబొరసినా జ
 రావికృతులను బెరసిన విషయవాస నల దెరలినను సిరులనుబొరలి

తే. గీ. ననుపల్లినతవితముపంతములికేల
 మంబితారుణబింబాభ సూర్యదుహితృ
 కుటిలకేశ్యోష్ఠబంధుక కొలనుపాక
 వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుండ.

16

సీ. ఎన్నిజన్మములెత్తి యేమేమి పుణ్యముల్ జేసుటనోభవద్భాసురాఁమై
 దాసులనెందరి దాసుటనో మనుష్యశరీరధారి నై యందున్నాన
 సంధ్యాది కక్రియావరణ భాజనమైన భూసురత్వంబునుబొంది పేదప
 రివ్వను క్షదమైన పేదరసన్నిధి పెన్నెనితీ గల్పించుకొంట

తే. గీ. నింకవిడుతునె విడచిన నీభవంబు
శంకగడుతునె కావుము లెంకనైతి
కృజగురాసువిలుంటాక శౌలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

17

నీ. పాపముల్బాప నీవంతు సుకృతగతి బూననావంతు నజ్ఞానకలవ
నడలింపనీవంతు జ్ఞానముద్రను బ్రేమరింపనావంతు నీదీన్యచరణ
కమలయుగళభక్తి గలిగింపనీవంతు చినదినముచ్చి కీర్తనముజేయ
నావంతు భూతదయావృత్తి మెలంగింపనీవంతు సర్వంబు నీవకాద

తే. గీ. లచగనావంతు నొండెడ లాభమైన
లాభమొదవదు పిదప నాలాన విధుత
ఖలఖచరవిద్వివల్లాక శౌలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

18

నీ. గండుతేటులలిల గ్రామముంగురులు భుగభుగబరిమలిండు గస్తురిలిల
కవునెన్నుదురు చొక్కటపు చెక్కిరులుమావిలలిరుబోల్కొవిమొసకులహాయలు
గులుకుక్రోగులుసిరి బెరుకువీనులు సింగి బులరంగు నగుకన్నోమలూచకచక
దకుకులూలుకు తెలిదమ్మిరేకులవరిచి కన్నులు సురవంగి కలికబోలు

తే. గీ. నానీకము మొలకరెత్తెను నగవుగలిగి
నట్టికిమోముజూపవే యసురవిసర
దళనచంచచ్చరానీక, శౌలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

19

నీ. ఆపదవచ్చినయప్పుడు నరులచే దొరకినయప్పుడు ద్రోవనొంటి
జరుగునప్పుడు గ్రహచారముజాలని యప్పుడువిషవృత్తి కాపిపీడ
దొడరినయప్పుడు దుస్వప్నమైనయప్పుడు నాభిచారముల్ బారయినప్పు
డవనిరుజాపీడ లంటుకొనినయప్పు భూతగ్రహంబుల భీతిదోచు

తే. గీ. నప్పుడుసముద్ధరిండు నిర్మలత్రణ స్వ
తంత్ర ముత్వదీయ కృష్ణాఖ్య మంత్ర ముబల
తరనరక వైత్యజైత్రసాత్రాజితచ
కోరనేత్రాయుతసమీక శౌలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

20

నీ. అన్నపస్తాదులకై దురాకాపాక ములగట్టువడి మహీశులనుగీర్తి
సాంధ్రులు కార్యనిస్త్రులు దానరాధేయులు నూరివిధేయులను
సన్నతుల జేయుచు జరమదకాక్రాంత జంతువు వింత వహింతుగాని
నినునుప్రభుని కుజనశిక్షకు సుజనరక్షకు నీప్సిత ప్రదుడలపడు

గీ. నెమ్మది ద్రిశుద్ధిగానెర నమ్మియుండు
టలవమైననులేదు పోడకసహస్ర
కువలయ దశేక్షణాభీక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

27

నీ. రాకట్టు మేలుంగరముల రంగయ ప్రవాళములబోలిన యంగుళములుతార
కలరీతిఁబొల్పి లోపలరక్తిచుగల నఖములుఁ బద్మాదిరేఖలఁదనర్చి
బాలార్క చింబ డంబములైన పాములు వలయకీలితమణి బంధములుఘ
నాల్లదనుటిరమధ్యములున్నతానము లుప్పభుప్రకౌన్ఠములు గలిగియు వి

గీ. జయరమామంగళ ప్రకస్తములగు భవ
దీయహస్తముల మదినులింతుహృతచ
టులజటిపటలభవోక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

28

నీ. ధగధగమెఱయు నిద్దాకిరీటముమిలమిలమనుమకరకుండలములు భగ
ధళమనుకాస్తుభ దామముమిసమిస కళగుల్కు సందిటి కడములుచక
చకలిమగరుడపచ్చల కంకణములు నిగనిగరుచులమించు కాశ్చిగ్గిగధి
గలయందమైనయం వెలుగలదేవరశ్యామలకోమల ధామలిత

గీ. దేహముమదాత్మమోహము దీరనెంతు
త్రాయమాణవిలాస నేత్రాయమాన
కువలయహితాంబరాలోక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

29

నీ. అరుణపల్లవముల బురణించు వ్రేళ్ళు హీరములబోలేడు నఖరణులు కమత
మాలబోలు పాదాగ్రములు సొగనగు గుల్ఫములు వటకుటఫలమాలనిరికడ
కులజేయుమడిమలు హలకులికాది రేఖలుబొల్పుపార్శ్వములు గలుగుదేవ
రచరణములనరఖచరచారణ ముఖరకరణముల విహృతకరధృతిని

గీ. పులతరాంతః కరణములఁడలఁతువల్ల
వజనవరపల్లవాధరా పల్లవాభి

కలనవిలసిత హేవాక కొలనుపాక

వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

24

సీ. సౌరభదుర్ముఖ జలజభ్రమాగత భ్రమరమాలికలు విభ్రమణనమయ
నయనాచ్ఛలాచ్ఛన్దు బాసుధాంబుధిలుత ద్వీచికలవదనవిమలచంద్ర
చంద్రికలమహాగ్నేంద్రసీలవికాల మేచకచకచక్రద్రోహిణి
సంహన నాలకజాలక జలదాస్తలలవచ్చదంచలాలతలనీడు

తే. గీ. విశ్రులతారక రక్తాస్త పీతూణగల

దమృతకితలధారాకటాక్షతతుల

గొలుకుమక్షుఫలక్షీక కొలనుపాక

వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

25

సీ. అక్కున ఛగధగ బాడుకాస్తుభయ నాసనునిగనిగమనుమినుకుజినుకు
రతనము శరుతను రహిమిర ధిగధిగ లలరుమిన్నాము త్రియమాల సరము
నుదుటను గమగమ నుదుటువలపు గుల్మ కస్తురితిలకము కరములజిగి
యొలికెడు వలయును లాడలను వాసిండు హరిచందనము పాణియందువరలు

తే. గీ. మురళిగనుపడవచ్చి నామ్రాలనీవు

నిలుతు నెన్నడు నేనిన్ను నిలుతు నెన్న

డలఘుకరుణాంకితాలాక కొలనుపాక

వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

26

సీ. కుకులజిగినుమటి నెరతనము బొమల కళవీనుల చెలువుకన్నలవగ
ముక్కుచక్కదనము మోవితీవివలున రుససాంపు చెక్కులలనుచుబుకపు
హకువుకంతముమేలు నంసములసాబగు కేల్లాయి సాగసు కంఠలుజరిహా
యలునెడపాంకము నాడుసాడు కటి మిటారము పొక్కిలితీరు తొడల

తే. గీ. పాలుపు పిక్కులనీరియకుగుల మెలుంగు

గోళ్లరంగుఁ జెలంగు నీగోపవేన

కలన జాపవె యరలేక కొలనుపాక

వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

27

సీ. వీవులాల్లిందిన నెలఁతనీకడకంటి దృష్టికి వలసినతెరవ నీను
దువులకు దక్కినయ్యుచిదనీగానమునకు తమిజెందిన నాలిసీదహ
యలునకుఁజిక్కిన చెలువనీరసతక విరాలియొదవిన గోతినీన
గవ్వుకెదగరంగిన నెలఁదిసీనుహ లీంకుభమనీన లేమదక్క

తే. గీ. యవ్యయొక్కతే లేదయ్యె నటవ్రజంబు
నందు నీమోహనాకృతి యారనిజను
గుణలికిత లోకాలొక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

2

నీ. ఒకయింటిలోనాడి యొకయింటిలోనాడియొకడొక్కయొక్కడ పెన్న
మెక్కియొక్కడమించి యొక్కడనాభిర భీదవులగలంచి వేరొకటప్ప
ధునవోధ్యతక్షీర దుగ్ధతక్రాదిశం భక్తుంభములవకా వకలు గాన
వియరువుచును వికా వికలు గానవుచును జెలంగివల్లవ వ్రజమునందు

తే. గీ. జాలగోలాహలముగాగ హేలదేలు
బాలునినుగొల్తు సేవక పటలహృదయ
జలరుహ స్తరలసదోక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

29

నీ. ఒక కేలమునికోల నొండుచేపగ్గముల్ బాగుగాదాల్చి జిరాగురాల
ధేయనిరోప్పచు దిరుగుడుపడనీక గౌరవయుద్ధరంగమున దెలిహు
మారావజీరణం మీసారధితాప్ర ధితకర్మము వహించి తిలినను స్త
లోకాధిపతికి నీక్వీపణత్వముజెల్లునె యారనీకెత సముద్ధ

తే. గీ. రణనిబద్ధప్రియత్నము గణుతిసేయ
గవలెగాక నిజాక్రితభవదురన్త
జలనిధితరణ పటునాక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

30

నీ. అధ్యాత్మవిద్యా రహస్యముతావక పాదపాధారుహద్యయవిధేయ
విస్తరశోధ్యాన నిరతిగంగాది తరంగిణీతీర్థాద రణమునోద
నాచ్చాననార్జనహాటక ఘోటక ప్రభృతి విహాయత పటిమయింతు
కై నినాయుంద లేదయ్యెత్రివిధ పాతకంబుల నేరితి గడుపువాడ

తే. గీ. సీభవమెరోతయైయొన్న దికపునర్భ
వంబు లేకుండునట్టి యుపాయమేమి
బాణనాగా హృతివిరత బాణవీర
ఘోరసేనాలపనభేక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

31

నీ. నేడునేడానేను నీవాడనాట నాకేడుగడయయోట జూపునిప్పు
డిప్పుడాకాదెన్ని యెన్ని జన్మములనుండియు నాశిరమునకు నీపదముల

కును లంకయ్యొక్క నెక్కొని మొక్కి మొక్కి వేసారితినికనుచి భక్తమనవద
లఁచి తేనిజాగిదే లరకరాంబుజసం భవకరభాషాప్రవాళకలికాము

తే. గీ. హుర్మహుర్మహుర్మహానస ముజ్వలదురు
కమలనదృశ్యాశ్శృంగహ్వర భుటితజనిత
కలకలమురళికారోక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వకుంద.

32

నీ. వరదజగత్కుటుంబధురీణుఁడవునీవు నీగర్భముననుజన్మించిపిదప
నీమేనికాసింది నిన్నుఁగృహ్ణాయని వేర్కొంచు మనగలప్రీతినుండు
మాకుఁగల్గొనమే చేహరుఁగాక కీడలనెదుర్కొను నెదురుకొనిన
కెరలి తజ్జన్యాపకీర్తిజన్యముదేవ రక్షిగాక యొరులదేయవయవ్యకృత

తే. గీ. మైనదార్జన్యమవయవి వైనయట్లు
ప్రబలనబలమురాసుర ప్రమథన సమ
తులితబాహుబలీశ్వర కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వకుంద.

33

నీ. నేఁగిగల్గినపట్టి కిక్షింపఁగాఁ బరీక్షింపఁగారాదొ రక్షింపరాదొ
యవమానముగనో దురవగాహ మోసము దొప్పి నీకుభేదమునభేద
మునుగలవెపిఠి మొదలు తామరచూలి కడగాగ సర్వమొక్కటియగాదె
విశ్వరక్షకుఁడవు వేరున్నదే నన్ను గావపుగాకపాక ప్రమథన

తే. గీ. విడుముఖరభేదరచ్చటా విపులమస్త
రత్నకోటిరకోటిని రాజితైక
కోమలతరాంఘ్రినాళిక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వకుంద.

34

నీ. కందమియ్యమగుల గిలగిలనం బెలు మొఱయమోముననవృద్ధిదొరయఁగఁగను
కొనలదయ బెరయ గోపాలబాలక చేషమునను కేలవేణునాళ
మునహించి నీవు నామోలనిలువ పొదములపైని బడికడు మోదమునను
దేవకుంఠినఁజూచి రేలెమ్ము భయమునీకేలని కైదండ యిచ్చిలేవ

తే. గీ. దిగిచి పలుకుదు వెన్నఁడుఁ బెరియఁజెప్ప
రాపరాధహరిమాదృగ్ధరాసురావి
కలభవనరాంత రంగౌక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వకుంద.

35

సీ. జాగ్రదుదగ్రజలగ్రహగ్రహణార్తి జౌరలిజగత్పతేపుషితః ఋషిత
తేపాహిపాహిమాం దీనమాపన్న రక్షకయందు మొఱవిడగాదిరాన
జనుదెంచి నిర్వృక్తచక్రధారను ఖరిక్కున మకరిని తలచునిమికిరిని
దరిఁజేరిచిన గన్నతండ్రి నన్నాపాడ రాజూడరావీడరాభవత్స

తే. గీ. దాబ్జమునిజాతుగాశీవిమృశయితవి
శంకటనికాట ద్ఘాటదుష్కంకటపట
మిలితవిగ్రహవర్త్యక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

36

సీ. అకలుషిత భవదీయ కథానుధానిధానమున నోలదేలు నాదువాక్కు
టలు జటులనటన్నిటల దృగ్జటాకటా హవిశంకటలుతద్వియచ్చరతటి
నీసముదృఢవీచి కాసార ఘుమఘుమార్భటవిస్ఫుటలుదీన పటలగుప్తి
జాగరూకతగను నీగుణములవిత యెన్నగాలేవె యొకింత సంత

తే. గీ. సంబు మదిలోనబుట్టి యశంబునింగి
ముట్టభ్రష్టయవాముష్టి ముక్కుచేల
గోసురక్రీప్రదాలోక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

37

సీ. సదయభవత్కథా శ్రవణంబు నమదంతరంబున నొకవికారంబు బొడవి
ఘోషించుచుండును గ్రోధసంబంధమో యానందమోశరీరాంతరస్థ
మగును చ్చానులృణాదివికారమో మోహమోభేదమోమోదమోవి
లాసమాయున్నాన మోసివమోదేలి యదుభక్తియో యక్కటాభవాద్ధి

తే. గీ. మంచునో దరిజేచ్చునో మొదలుజెప్ప
గదవె నిజగర్భ సంభృతకమలజాండ
కోటికోట్యాది సంఖ్యాక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

38

సీ. కృష్ణనేనెట్టిదుక్కుతినిగానీ భవత్కైంకర్యమించుక గంటినింక
మంటి నీనుంటిజన్మమరీత వింటిని న్నేకావుమంటినే నెదద్రుక్తుద్ధి
గానమ్మియుంటి భాస్కరసుతిభీకర కింకరకరగాళి వంకరపలు
ఘరకణపాలధగద్దగితనికాత ధారాభిఘాతసంతతుల శంక

తే. గీ. గొంటినిలెంక నంటిచేకొనవెయంటి
విశ్వమోహన కరకళావిరళమూరళి

తమారకల్పిత మృదుపైక కొలనుపాక

వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

39

నీ. సర్వకరణ్య యజ్ఞాన విజ్ఞాన వివేక పాకంబున నాకుబంధ
 వింశతివర్తముల్ వెడలెనించునసుఖదుఃఖముల్ దరుచుగా దోచె నింక
 మనఃగలకాల్పమాణంబు చెలియనేడో నెలయోపక్షమోతర్క
 మోవిచారింప నేడోమరిలేపో మృతినమయమున నెట్టి తెలివిబరిధి

తే. గీ. విల్లునోసీపదంబు భావింపుచుండ
 వింతయేలొను మానిరాడ్వి సరరచిత
 కలితజయలాఞ్చనస్లోక కొలనుపాక
 వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

40

నీ. మేటికమ్మలపాజు జోటిదాల్ చకచకల్ తరుచైన పాజుమొత్తములనడప
 సాంపుకీలుక డెంపు కౌపు ధగధగల్ పరువులెత్తుచు దండిబారునెఱుపి
 పక్కిరారతనంపుపతకంపుమిగమిన్ వ్రాసెల్లడ నెఱగోలుగొలుప
 గిలుకుటండియలఁ జెక్కినరాల ధళధళల్ కలమలవెన్నంటిబలుపు చెఱుప

తే. గీ. తమమమేను తనను కల్పించెలువదండ
 వలబొడజూపవె దయాపంజరాస్త
 కోవిదవరేణ్య గణకౌక కొలనుపాక
 వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

41

నీ. కఱుంగు మెఱుంగు బంగరువంటి యొడలు గొండలబిండిసేయువెడందవాల
 ముతపనశశిబింబముల వంటివట్రిని కన్నులు మిఱుగురుల్ గ్రమ్మకొర
 లు గరిమీసలుగల మగమీనురూపున బెళకిసోమకునిగు భేలునజల
 నిధిసీటముంచి ఖండించి తదపహృత శృతులుద్ధరించి యజానకునప్ప

తే. గీ. గించిమించిన దొరను నుతించదరమె
 స్వాభిధానైక మస్త్రవస్త్రానులాపి
 తలఘనతపాతకశలాక కొలనుపాక
 వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

42

నీ. ములరాచకవ్యము జిలువరాయకత్రాటను బట్టిపాలకడలి పునటిసో
 కకడను సోకుమాకలు రెండవయెడను జేజేలుగాని నీరుజిలుక గుభ
 గుభగుభధ్వనుల నక్కొండమున్నీటినుడిని గ్రంథుచున్న కఠినకపాల
 మునదాల్చి యుద్ధరించిన నీడుకమతావతారము వారము వారము వెద

తే. గీ. వెంతుసంతత దళదిక్ష్వాక్రాస్తజైత్య
 వానన జననప్రతాప మహాప్రదీప్త
 జలహవాప్తారుణాలాక కొలనుపాక
 వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

43

సీ. కడువెండి కొండను గ్రాలువిగ్రహము సాగ్రహత తరుల్ గిరుల్ ప్రక్కలొందు
 లోమముల్ యుల్లుయుల్లునను జాడించుచు కరుడుకోరఖరిమఖరికిన మిణు
 గురులుభగ్గగున గిరికొనగీటుచు ఘర్షణధర్మనులకు కుతలములుక
 భీకరతరమాక రాకారమంగీకరించి ధరావహకాంచనాక్షు

తే. గీ. దనుజాభర్ణించి నిర్జించి ధరణికోర
 నిలువరించిన దొరను నిన్ గొలుతు ముషిత
 గోపకన్యామనోహరైక కొలనుపాక
 వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

44

సీ. దనుజరాజసభాభవనను స్తంభము పెటపెటబగులించె నెడలి కహక
 హట్టహాసార్పటివరిమురిదళదిశల్ గలగజగద్భయంకర నృసింహ
 రూపమతోసుత ద్రోహియైన కనకకళిపు రిక్కసులబట్టి కణచి చరచి
 ఖరనికాతనఖరాఖండ శస్త్రములఖసిక్కుఖసిక్కున జించిద్రుంచి

తే. గీ. మించి ప్రహ్లాదుగాచి మన్నించి యలుక
 డించినమహాత్ము నిన్ను బలింతుగీర్తి
 గుంభితా కుంభినీనాక కొలనుపాక
 వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

45

సీ. అదిరికిబుట్టి కళ్యపునిచేత సుపనీతుడవై పవిత్రము గొడుగుగోచి
 ముంజి కృష్ణాజినము కమండలుపుజన్నిదము దండమునమరగొమరుపొట్టి
 వడుగువైత్రిభువనవరుడగు బలికడ కరిగి మూడడుగుల యువనియెలని
 వలనగైకొంచువిశ్వమునిండబెడిగియొక్కడుగునదివియొక్కయడుగున భువి
 నదిమి శేషించిన యడుగున కద్దాత నడుగుపట్టించి సురాధిపతిని

తే. గీ. బ్రాజ్యపాత్రాజ్యమునను సంపూజ్యజేయు
 నినుత్రివిక్రమాఁ గొల్పెద మని మనశ్చ
 కోరికాపూర్ణమాగోక కొలనుపాక
 వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

46

వీ. తతబలోద్దండ వేదవిదా కుండదండ చండదోకాండప్రకాండమునకు
సభగద్ధగాయమాన నిశితధారాః తోరమై వేద్యకుంతారముగొని
ముయ్యేడు మారులు గయ్యోలుడుమిరేమలజక్కుచక్కుగాదలలుదరిగి
నెత్తురుతేరులు నిగుడించి యన్నీట చిత్తతరప్పణంబు గావించినట్టి

తే. గీ. జెట్టిభాగ్యనిగామునిన్ జిత్రవీధి
నభిషింతు నన్దాచుటకైనితాంత
గుప్తనిజకింకరసుధిక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

47

వీ. రఘువంశమున దశరథ స్వపునకు నుదయించి తాటకను వధించి మఖము
గాచియవ్యున్నబోచి పురారి కోదండముద్రుంచి నీతన్నగ్రహించి
జనకవాక్యమునకై వనమానకరిగి ఖరాదులదరిగిలోయధిదరించి
రామబుజించి తద్రమవిభీషణునకిచ్చి రమణిలోడనిజపురమ్ముజొచ్చి

తే. గీ. రాజవైధరనేలిన రామునిన్ జ
పింతుపాలితశబరి విభీషణైరి
గుహాహనుమన్నుభి వనాక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

48

వీ. చందురు నందంబు క్రిందుజైందగ జేయుచందానోహిణీ కుండరదన
యందుదయించి బ్రహ్మాండ టాహుద్దళనశ్చిర మగునీమునిరాశ్రి
తకృతాస్తదస్త్రోద్దండకాంప్రదమగు ముసలాగాధముగయికొనియ
చలకోర్కిపండించి ఖలును ఖండించి తేనెల్లలనిండించిమించి

తే. గీ. నట్టిబలరామ నామైకమారు ధీము
రేవతీకామునినుగొల్తు రేపుమాపు
గుప్తకు న్నిసుతచక్రాక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

49

వీ. త్రిభువ పరిభవతిపురరాత్రించేర పరివృథభామిని వరపత్నిర
తాత్వప్రభంగకృద్దంతుర మాయాకలాపు పిప్పలకులదీపుబుద్ధ
యాపునిన్ వాక్కున బ్రాపుదాపనిబల్కి బాపురెదరిముట్టబరులవకమె
బహుజన్మకులగోరె భక్తులైవిషయవిరక్తులై కొల్లువారలగుగాక

తే. గీ. పృథులమోక్షప్రదాన సంక్రీణితాత్మ
జాంబవత్కృత్వాత్వాత్మ జ్యోత్స్నర్జనాతి

కుశల జాంబవద్భల్లూక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

56

నీ. పుడమివేల్పుకులూన బొడమికడిమిఁజాపుకలికి రూపున కరువలి తెరువలి
దిగదిందు మించైన తేజవజీరుఁడవై వాలుదాలు మున్నగు గయిదువ
గమికయిదువగమిచిమిటారి బాబాచపుపటాలు చివ్వుచివ్వునదుముకగ
కలిదోషమునజేసి కులశీలములవాసి వర్ణసంకరబుగా వరలునదుల

తే. గీ. మన్నిగొని ధర్మమేదు నీమహితగుణము.

రెన్నిగొనియాడ నేర్తునోయన్న నేను
కొమల క్యామలగవీక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

57

నీ. పుత్తడిక తల్లింబునొడిగి కాశెగట్టి బిరుదగండ పెండెరముకాల
గదియించి రంగుబంగారు చెఱంగులవల్వొంగులు వాగుర్చితరవాల
బొమిడికము ఘటించి భుజములకైదుపుల్ దాల్చిగరుఁడునిపైబొల్చి మొదట
నసురచమనానమాహేములగుండెలు గుభుల్ గుభులు గుభులునబగుభవించు

తే. గీ. యుష్మదుపహృచ్చజన్యసముద్ధనము

ఘుమరవముబుగ్గడింతునకుంతతగవి

కుంతపురసాలనాథాక కొలనుపాక

వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

58

నీ. క్రొవ్విచివ్వుకు కాలుఁడువ్వు మానిసి బువ్వమూకలపై నెత్తిపోతుపోతు
మని భగ్గుభగ్గున నదలించి ప్రళయకాల కరాళలిలాకలాప భగ భ
గాయమాన భరభళాయ మానత మానపాత్రిరస్కరివిష్ణురతరస
హాప్రధారానమున్వద్యభావక్రమై పేర్చుచక్కము పంపువెట్టి నుద్దు.

తే. గీ. నుగ్గుగాగన్మకొట్టి వినోదమహిమ

నింగిముట్టిన దొంగిలనీవెపోపి

తలఘుతర మాద్యతవశీక కొలనుపాక

వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

59

నీ. తగిలి జగములపై దాడివెడలు తెరగంటికంటు దొరఁజెంటు జెంటు
నొట్టినిబులువుమని యదలించి కైగదగొని గొదగొని నదమదముగ
మొదవుకదుపులపైని దుముకుగట్టి బెబ్బలి గతిదాటి గుబుకుఁగుబుకుకు
బుక్కునవీపులు నూపులు పదములును రదములును రముల్ కరములుమెడలు

తే. గీ. యను దొడలో బొడిసేయు నీకునభుజముల
పటుతబొగడె దస్వప్రతాప ప్రవాహ
లులితనిభిలాషురజహాక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

54

నీ. నింగిగుబ్బటిలమున్నీట సచారొంపి గొనరిక్కగమిడుల్లకులగిరులో వ
డంక చిల్వదొర వెడంగు పడబుడమియుదడబాటు హరపాతాళ మొకట
ఘూర్ణిలబరజంతుకోటిదల్లడబడ దృఢపరిపంధిచై తేయయవతి
గర్భస్థతార్భకావిరేభదముగ తాముతాముతామునుడు నెడ తెగకనవి

తే. గీ. మ్రోయుఘణఘణద్వంఠికామూతకోణ
ధివదరీణధనుర్దణార్థటినుతింతు
కోవిదస్తోత్రవాచాక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద!

55

నీ. కరుకైన సోకుమూకల మూకలకు నెడదూరి కేరల బారుదుగుదుగు
గాగర్బిగబ్బుమెకంపు గుంపులు జక్కుచక్కుగా ఘోటకచ్చటలుండి
పిండిగానుద్భట భీషణచ్చటపటలమునుగుగుగానమరిఖరకు
ఖరికుకరిక్కున కరకరినరుకు మరుకుభవచ్చార్జనామక ధనుర్వి

తే. గీ. ముక్తపుంఖాసు పుంఖాత్యమోఘవిశిఖ
ములువిదారిండు గాక మత్కెలువములను
గోపబాలక మాయాక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

56

నీ. భవదీయ కాజాచాపవరవిముక్తవిషాక్తబాణాహులినసురతలని
దెగినట్టి మొగములు జిగిలిగొన్నట్టి ప్రేవులు నేరులా నెత్తురులుజిల్లి
జలుదన్ను కొను మొండెములు నీదులాడుగండలుజక్కుజక్కున ధలలుదుత్తు
నుకలైన తేతులు సుగ్గునుగ్గుయినయొడల్లు వెల్లువలైన మెదల్లుగలిగి

తే. గీ. దెలుపుబుట్టిండు నటరహోర్వీతలంబు
కల్పితస్వాంతు ఘనవిలోకన నముదిత
గోపికాశేతినీక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

57

సీ. ధగధగలాడు నుదకవరాసి యురాన యొగదూసి రాకానిలనిదాసి

గొనుగులు సిడనులు పడగులు కంకటములు గుర్రముల పల్లములు కయదువు
లుఫలకములు తేరులుధనువులు శరములు కరులు జోడులు శకటములు ఖ
రిక్కు ఖణిల్లుఖచిక్కుఖణింగుఖంగుఖసిక్కునను దెగ గుములకుకి

తే. గీ. తుత్తుమురుగాగ నరికి యుద్వృత్తి గెలుపు

రమగొనుదొరపు నీవే గళమిళిత పరి

మరితెఘనవనమాలాక కొలనుపాక

వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

58

సీ. మూజొచ్చినగతి ముద్రించి పడవైనక్రియ కొఱవిడిప్పిన కయినడి ప్ర

ళయకాలరుద్రునిలాగు నీరసత్యుగవన మేర్పుకార్చిచ్చు వడువునగను

పట్టబెట్టిదముగ గట్టడిరాకాసి తెట్టెలపైదలపట్టికొట్టి

మహిమమిమ్మిట్టి నమస్తలోకముల నంకటములు విశంకటముగాక

తే. గీ. చిరుదు చెల్లించుకొనెడు నీవీరమెన్న

నరుదు శేషమీకైన దోయరుహమిత్ర

గోత్రవరపుండరీక శ్రీకొలనుపాక

వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

59

సీ. మెఱయు ఫిరంగులఁరికి బాకుల గ్రుమ్మి గదల మొల్తిసురియల దునిమిసుర

కత్తులనుగ్గాడి గండ్రగొడ్డల్పవ్రేసి కటారులను బొడిచి జఘదాకు

లగడపి చక్రముల దెగమోది పరిఘములదంచి యీలెల దులిచి భిండి

చాలములదునిమి పాశముల నురులువోసి నీబలము రాకానిబలము

తే. గీ. పైదుమికి నురుమునటనీదు బాసటగొని

యారవింతయు గారితాత్రూరధీర

శలిత పృథ్వీండరీక శ్రీకొలనుపాక

వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

60

సీ. ధాకంగడిమి బుండరీకము బుండరీకము భల్లకము భల్లకము గజము

గజముశరభముశరభముమృగేంద్రముమృగేంద్రమువృషభమువృషభమునగజున

గముబోరుగతిని యుద్ధముశయూ శయ్యగచాకచి నఖానభిగరాకరిరదార

దిభుజాభుజపదాపదిని జఱచి కఱచివ్రేసి దాసిపొడిచి విడిచి దుమికి

తే. గీ. గుమిక రాకాసిమూకల గూర్చివీక
గల్గినీమూక సాత్యకి ఘటితమడిల
గుడ లసత్పండరీక శ్రీకొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

61

సీ. బాణప్రభాతటిత్పటలమూ భగ్గుభగ్గున పెరియగ ధనుర్దణకతోరడాంకార
బెడ బెడమనియురుమగ కనదదభ్రకాద్యకమహాభ్ర [గర్జ
మున సతిలాఘవమున నిశితశరపరంపరా సారవర్షంబులునిగు
డించి యసుర వీరచంపదనికి నీతీజోదవాన్నుల బెప్పడెల్చి

తే. గీ. యార్చిపేర్చిన నినునసహాయకూరు
కూరతాస్ఫూరు నెడ నెంతు శుకహృదయ
విమలసరోమానసాక శ్రీ కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

62

సీ. వేలుపునూడుకాం వీరులజతురంగ బలముల చలముతో బలసినఱకి
బాహుమినములు కబంధమకిరములు శీర్ష భేకమాలు మ స్తిప్తి ధేన
ములుఫలకకమతములు గృహాణవ్యాళములు బుండరీకాబ్జములు కరణు
మస్తకా నస్తస్సస్తమా క్షికభూషణావయవములుకలు నొప్పంగ శోణి

తే. గీ. తప్రవాహములు సమరోదధిఘటించి
మించునినుగొల్తు మాదృశాకిచ్చనజన
గుప్తతాజాగమాక శ్రీకొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

63

సీ. ఎక్కడనాచిన లెక్కకు మిక్కిలియగుచు వెక్కనముగా నిగిడిపింజె
పింజెగఱచివచ్చి బెట్టుగానీవింట గుఱియుచుటుకుటంప కోలకోల్ల
లకువిఱిగి విముఖులయి వెనచెడిపుట్టలెక్కుచు గెల్లవలెల్లి మొక్కు
చుకవారిలోనెక్కుచు గసపు మెక్కుచు నావుకావునుటంకు గద్దదోక్తి

తే. గీ. వెక్కుచు కలగి పురపాక్కుచువడి
దక్కుచు దొలంగునటయాతుధానకులము
గోపితవరాది జనలోక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

64

సీ. గాతమమాని రాట్కరిన వాక్కులమైన రాయరామావతారమున
కమునీర్లద నరనియోగమున బాణప్రయోగమున తాటకను సంగతకృపాణ
భేటకను బుడమిగిలించి రాకడు మోద మొప్పగ భవత్పదరేణు
కణముసోకినయంతకంపించి కఠినతవదలికదలికా ని బొదలి మొదలి

సీ. గీ. పడతియయ్యె వ బొరమిపాదమహిమ
యవిత శీతాపకారి మహాజవాజి
ఘోరభీభాగహితకాక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వకుండ.

65

సీ. పుత్రడిగుబ్బలి బోలిన మేనునాఖండలమండలాగ్రప్రచండ
తేజమునిరసిండు దేజిత తుండము విస్ఫులింగము లీనుజడదకన్ను
గవనితకతోరక కరాళములగు కరజములు నిజమరుద్రవజవిధూత
గోత్రంబులైన పత్రంబులుగలప్రొద్దవత్తిరి ప్రతాపయాప

తే. గీ. మనఁగఁగుపట్టు యొమ్మదీయాశ్వగరుడ
దేవునుతియంతు గుప్తమాదృశ్చతనర
ఘోరభవకాందిశిక క్రికాలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వకుండ.

66

సీ. వేషము జక్కగావించి తీరదుహభూతుహము నారోపించి రోసిగించి
బిట్టుధట్టించి గుభేల్ల న సురీనగనినిజాననగుహాఘటితఘోర
పూతాగ్రజాతప్రభూతవిషజ్వలదుజ్వలననవ్యాలలాక్కటగిరి
కొనవచ్చికారియుండను చిట్టరేడు నిగ్గఱచిచుట్టినపట్టి వలచిమునున

తే. గీ. నీటపడగలుమగ్గు గానిగిడి నాట్య
మొనరతత్సతుల్యేడినమనిచితివట
కృరదానవ వృద్ధాక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వకుండ.

67

సీ. వలచితోపన్నిదంబురక నిన్నెట్లుచేకొనువాడ నలయించకనితలంచి
వలచితోనున్నాపవనరార్పణులకుచేకొనవచ్చినను చుట్టుకొనునటంచు
మలచితోనీలారమాత్మమాలీలావతీలాలితానంగ పేలదగిలి
పలచితోయాత్మీయభవనంబు దొలగివిపక్షరాత్మసచమాభయము కైంది

శ్రీ. యాత్రివి నాహా! హా! యని యనవురావు

పలుకరించవు దగునె గోవర్ధనాభ్యు
కుభరభృద్భాహుబాహీక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

68

నీ. త్రుంచలేవో సగ్గుడుష్కృతంబులచేత జడమై ప్రవర్తించు జన్మలతల
నుంచలేవో భవదుక్కుప్తవేసక సంగతివిజ్ఞాన సంగుజేసి
నించలేవో నదానిఖిలదుర్విషాదీప్తిల గృహమృత వీక్షణంబు
మంచలేవో జన్మమరణ ప్రవాహైకమోహంబెడల నిత్యముక్తు జేసి

తే. గీ. యెంతసేయగలేవు నీవించుకంత

యెడఁదలంచిన ఘటితమహేంద్రయంద్ర
గోపదబ్రాజ్యదభిషేక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

67

నీ. కలికితుమ్మెదల డాల్గరులు ముంగురులు చొక్కపుమీలచెన్నులుకన్నులనెల
నక్కలు జెక్కలు జక్కనిపువ్వుల చెండ్లు బాలిండ్లు రాచిలుకరాయ
రౌతుపొందమ్మినాల్ జోతులుచేతులు ననటికంబము వారువులమరువులు
దొనలయిక్కలు చిక్కలునిగారమగు లేనెలేటలు మాటలునీటుగొనవ

తే. గీ. లపులువెడఁజల్లు జెలులఁజూచి పరువారు

చిత్తముభవత్పదాంబుజాయత్తమగునె
కుంతిత మురాసురోద్రేక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

70

నీ. జగములనెల్ల జొక్కఁగఁజేయఁగా జాలుహేలనీవేబుగోపాల బాల
కృష్ణవేషము మునుపెన్నదో జూచినయందాన ముందర నాడిచన్న
కరణిదాదవులగానుపించినరీతి గలఱాన గాంచిన గతినిగనివ
రాక్షసయెడదోచిరాకున్న కైపడి కన్నులగట్టిన జెన్నునగని

తే. గీ. పించుచున్నది సాక్షాత్కరించునేమొ

భీషణాసురగర్భనిర్భదనకర
గురుగురుతృప్తతిపతాక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

71

నీ. సారెక్కష్టాయని చీరనోయని యొకపాలియైనను భరీపత్నిపత్ని
వేసారితోలేక వినరాదో యోగగ్రహను గురికితివో పరాకయితివో
రాణితోనంతఃపురములోపలను రహస్యముననుండితివో నిరాదరణము
దాల్చితోనీప్రభుత్వము తెరగో కాక నాయుద్యుష్టమొ తెలియదాయెనింక

తే. గీ. నేమిజేయుదు డిక్కునాకెవ్వరయ్య
యీవుదక్కగ లులితమునీర్నిరస్త
చలనచేతోమృతతటాక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుండ.

72

నీ. జారుడ చోరుడ జడుడ నాచారహీనుడ జాలదురభిమానుడ భులుడవి
చేకదూరుడ వివిధపాపాచరణ వికారదుడవిగతకుత
లుండభవనీరధిలోపల మునిగి తీరమునకు జేరనేరక దిరుగుడువడి
యున్నవాడి నెట్లంగి చేపట్టి రక్షించెదోవేగరక్షింపవే ప

తే. గీ. రాకుగాక పరులచేతికిక బకనికాట
జీవజగత్ప్రాణియుటాహతిహరణ
కుశలభుజదందకూక శ్రీకొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుండ.

73

నీ. అభిలేత వినుము నాధ్యానంబు నీవనాస్సానంబు నీవ నాసంధ్యనీవ
నాసుకృతమునీవనాసౌఖ్యమీవ నాజ్ఞానంబు నీవనాజపమునీవ
కర్తృత్వనీవభోక్తృత్వ నీవసర్వంబు నీవయింకేల గణించిపలుక
నీవె నాధుడవు నిన్నేకాని యశ్యుల రక్షింపుమనుచు ప్రార్థనముసేయ

తే. గీ. యశ్చ మించుకయైన జేయదుమదీయ
హృదయమిదియొ మొ గుప్తసారదనిజైక
గురుకి ధావానమాక శ్రీ కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుండ.

74

నీ. స్నానమునున్న ధ్యానమునాస్తిజపము మృగతపములేదు విజ్ఞానమునహి
సంధ్యాయత్యము జదువుమిధ్యవివేకము హుళుక్కిమేధయే హెడ్డితియన్య
తముకా నితబ్బిబ్బుదమమనుమానము సుగుణముబద్ధము
సూన్యతీమముధాపవాపముదానమాగడమయహింసయిల్ల యాచారముకల్లనీవ

తే. గీ. దాంబుజంబుల భక్తికంకాస్పృహంబు
నింక ననుబోచునా రెవ్వరీవుగాక
దళితనిజభుజివ్యభయాక కొలనుపాక
వీరనారాయణ! ముకుంద! విశ్వతుండ!.

75

పీ. పట్టిరక్షింప నీబాలనఖండగు కుచేలుడనానీడుచెలియలి నవ
తియగుపాంచాలినా తివిరి నీరాణితై ప్రాణయల్ రక్కసుపాలుజేసి
నట్టిజటా మువునా విందుజేసిన శబరినా భవదంబు జాతదృగప
హరి మర్మయు దెలియంగ జెప్పటం గ్రహించిన విభీషణుడనావివచనేను

తే. గీ. యెవ్వడను నన్నురక్షింతు వెటులకీవు
పురువిపన్నజనాననా భీతిదాన
కుశలతాస్ఫురదనళిక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుండ.

పీ. అన్యుడగానంటి నాశ్రితికోటిలోపలివాడనంటి చే ట్టికాదు
టకు విహితుడనంటికటకటా వాదీయేంగలము దెలియనెంతవిన్న
విందుకొంటిని భళావేయిభంగులను మెత్తులు పెట్టుకొన్న బరాకజేసి
తివి నిన్నెటువలె నమ్మలె సార్ధకకుచేటు కుచేటుచేలతాలోలుచేత

తే. గీ. గొన్నియటుకులుగొనీ సిరిగూర్చివచ్చి
లంచగాడవు నన్ను రక్షించగలవె
బలితరాధావధూప్రీక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుండ.

పీ. శరణంకిమహినా శ్రిదరణం వినాతపరమాత్మరామమాంపాహిపాహి
యంచుగ్రజచేత నృప్రితాడితుడయి చనుదెంచి భయమున శరణువేడి
నట్టివిభీషణు నతిసయాదృష్టి వీక్షించి వెర్వకు వెర్వకందు చేత
బట్టి యాలంకకు బట్టుకుగట్టితి పప్పుడె భళిరమాయన్న నిన్నె

తే. గీ. కొన్నినాకొల్వవలె నీవుకోర్కులాసగి
నానొసగవలె పాలితానూన విషమ
కలితధకరధ స్పృహక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుండ.

సీ. ఇదెజామనీదు నెమ్మదిలోన నేమిసంకల్పించితివా నన్ను గావరేక
 నీటమునింగివా నేలజొచ్చిన పందివైననోర్దొందిన మేనుడాచి
 ముసలివాగ్రూఁగకర్మముగైకొని నశదపసివైన బతులగాపఁతనం
 బుమేకొన్నమాయల మించినగుర్రపురాతువైన విడువరా పరులను

తే. గీ. నుడువరాచైన్యఞ్చార్థిని గడువరామి
 దడవరా నన్ను గాచిన గొడవరాదు
 కలితనిగను శిరస్థీక కొలనుపాక
 వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుండ.

77

సీ. వేదధర్మ ప్రతిపాదకమో కొండనెత్తుటో భూమివహించుటో మ
 రవిరోధి దళనపూర్వక డింభరక్షణమో యింద్రపాలనమొయ్యో
 భూసురస్థాపనమొ సప్తతంతు నంత్రాణమోచిర మృతజీవీవిబుధ
 పుత్రకోద్ధరణమో పురపురంద్రీవ్రత హరణ మోహకు జగదవనమో యి

తే. గీ. సంతకులధర్మగు ప్రియాయవా వానన్ను
 నరునొకనిగావ నీకెంత భరముదశిత
 ఘోరరాక్షస కాక్షీక కొలనుపాక
 వీరనారాయణ ముకుంది విశ్వతుండ.

78

సీ. దేవనీచేవనవ్యావృత్తి నీగోత్రసంభరజైక కాళలమునీర
 సాదృతినిద్రాప్రసాదక వృత్తము నీమహాఖగ్వత నీనదావ
 నీకదానూక ప్రసాద నిధర్మకళాదీక్షునీదుసురాదరణయు
 నీప్రబుధతయును నీదుకలికిదనముదలంచి నాల్గైదు మోములుగల

తే. గీ. వేల్పురేకులకైన భావింపనన్ను
 తింపవీక్షింప వెరగుసాధివవిరోధి
 కుంతభృదనీక యాష్టీక కొలనుపాక
 వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుండ.

79

సీ. విషరాశివిహ్వలబో విడిచి కాశిన్యముమాని సౌకర్యముబూని వికృత
 వేషముజూపకపిన్న బాపనితేవబ్రాహ్మణమూర్తితో రాజముద్రగన్పడముసలిమై
 గాకమాయలబోక కలికితనాధ నాకన్ను గనకు
 బాలకృష్ణాహ్వయబ్రహ్మము సంజ్ఞను నిల్చికల్పించిన నేటికాత్మ

తే. గీ. దీయదర్శనమలయించి తివిబహునిన
మలవిదూరుచు భవదంఘ్రిలమిపలుక
వలతు సందియమెదలేక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

82

వీ. విషమెక్కెనో తలవెట్టిబట్టెనో బహుదార్పితోనేత్తును ద్రావిపార
వశ్యమొందితివో యపారముగా బెరిగినగర్వమో తపమునను మాన
మువహించితిో రాజ్యపుమదమోపానమ త్తద్విమోక్షబుద్ధస్వరూప
ముఖుటిలెనో గుఱ్ఱపురొతువౌట బాసదేలియవయ్యెనో సారవిలువ

తే. గీ. బలుకవిదితగునె మహావక్త్రచక్ర
చక్రచక్రచక్రచక్రచక్రచక్రచక్రచక్ర
గురుశిరస్థూలమందూక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

83

వీ. క్షీతిదరిదీయ నమృతమీయ నేల చేకొన బుణ్యజనపృథుకనియతిదెలుప
చరవర్ణితము బ్రబలింపగామద మనగురు వృత్తిలో
గొనవిభిషణ భివార్తి నడపననంత సత్యాన క్షిలగింప నాగమశేఖర ప్ర
సిద్ధిఘటిల్లగా జేయకల్యాకృతి సవరింప నీవని నలభ్యమించి

తే. గీ. మదిని నమ్మితి రక్షిత మాదృశభవ
కలనుమన్న కృత్యాకృత్యకర్మకలన
విలసిత వివేక మూక కింకొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

84

వీ. గణుతిజేసిన జడగతివి కఠోరాత్ముడవు పెద్దకొమ్ముకాడవు నరణ్య
జన్యనరుడవు భిక్షాచరుడవు స్వసద్రోహివి శోతులదొరవు దుక్కి
ముచ్చువు దెసమొలముర్తివి శస్త్రధారిబ్రాహ్మణుడవుసరేభవద్ధు
నత్వమెటిగి కొల్చునన్ననవరెగాక నిన్నునబనియేమి నిజవిభోగ

తే. గీ. ఖరకరాంధీకృత వివర్ణ కన్యకా స్వ
యంవరోత్సవమితితచైత్ర్యమగభ
కురుకోసలాది సృపాలూక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

85

నీ. పుష్పవత్సంశప్రభూతి దానవమతా హృతియమివ చతురతుల్యై
కాశ్యవ్యపత్యైకకరపీడనముగును తపితానుసృతిహరిణః పరిరతు
గోపతి గర్వనిర్వాపణవృత్తి యానేకబాహ్వస్వర సప్రహరణ
నమితవిభీషణ నామకోద్భవముఖ్య ముక్తశిఖారత్నవప్రదబంజ

తే. గీ. నాద్విగాగల రానుకృష్టవతార
చర్యలనుతింతు దుక్కిణీస్వాంతకాంత
జులజునచంద్రరీక శ్రీకొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

నీ. రాజవంశోదయు రమణీయ నిలివర్ణకాయా శీతాకర్ణ హరినిత
ప్రకటవలంబక బంధకరణ కృతాద్వైతుహతి సుతోచ్ఛేదను భూతార
పాలిహరిని సముద్భుటవృషభాంకోరు భక్త్యభంగక్రియోదాదునిన్న
బలభద్రరాము నపార కృపారస పాథోధి మునమున వనిదిపనితి

తే. గీ. యొక్కడవేళ నెప్పుడింకెమి యగునొ
యనుమనున్నాడ గోఖురోద్ధతపరాగ
మికద్వరీక పర్వరీక శ్రీకొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

నీ. మునుగుచునునభవమున మితిలేని దురితముందరరజాలకలసుడియును
దనికెనునన్ను గన్గొనవే మును కరుణదేవభావ్రకహను దేవయజుడు
భావింపలేకను దేవనీదాటరాశియపారభూయను నిపుణగతిను
జనగవికారతగనె నటు యహహ రాగహల వెన్నగి కిత్తుగతలజాక

తే. గీ. నాదరుడనయి యేప్రాద్దుజరుపునాకు
వీరరణములదృష్టింప నేరుపుదొర
కొనుటయెట్లు మాజాయాక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

నీ. నయరాజరాసగొప్పయితాంగ హతోపజానిగజ సాధారణానుతాప
యమినంతలివమిత్ర హత సుప్రభాషావ్రం నకభివిప్రప్రక్రియచరిత్ర
దుర్ధరణ స్థేమవర్ధితసుత్రామయోజనభుకాభ మభుకాభ
ఘనయగోవినులక కమలామలనత్వముకవిటు ప్రియదయభావ

తె. గీ. పరిభవించెదనెడ నీభక్తివలన
కలుగుచుచుండరానరద్యలిమికలిమి
గలతెభయమిక భిన్నాక కొలసుపాక
పీరనారాయణ ముకుంద విశ్వకుంద.

88

పీ. అస్పదీయశరీర మదరిపాటున విడుగున గూలునోయగ్ని కొడలగూలు
నోవిచుంబున జెడునో జలంబున బడునో నురినిదగులునోశిలంబు
గులునోపతనమున దొలగునో తెల్లునమలగునో యెట్టిదుర్మరణమున మ
ఱి తెలివిదప్పనో కృష్ణకృష్ణేశ్వర ద్వయాపరమమ స్త్రీస్మరణమ

తె. గీ. కటపురాకృత కర్మసంఘటనము నను
దొరకదోతప్పనాదితి దొరక బెట్టు
గుప్తమాద్యకేజల్పాక కొలసుపాక
పీరనారాయణ ముకుంద విశ్వకుంద.

89

పీ. రుక్మిణీసరసుగూర్చుండ సత్యవిజ్ఞ మొసగ భద్రమరటి విసరకుదస్త
పానడవ్రేయజాలవతి యాగ్నిజ్ఞాతికె కడలను నిల్వ లక్షణకళింద
జయుచిత్రపువనులు మెయి కొనపదియోదవేలు తెలుర్ బాట్లుమెలగసిరుట
తెలగ జరుగివిభక్యంగారము గలుగచావరకాపట్టణాస్తాపురమున

తె. గీ. రత్నమయవీరికృంగారరసముగులుక
గొలుపుగ్రసేయొ కృష్ణనిష్ఠోరులల్ల
వలలనామల్లవరచాక కొలసుపాక
పీరనారాయణ ముకుంద విశ్వకుంద.

90

పీ. కన్నులనుగుగెంపు గదురబొమ్మలదరదాల్లలజగిపచ్చడంబు పచ్చ
డంబుకటిసుటింది చాకేలమునికోల గడియింది నొగలపగ్గములబూన్చి
రథనుపైనుండి భావతి కవ్వడినిగిడి తెరల్పగ నిలకభీష్మ
జంతుచుననుమ దచ్చరపరంపరకుదురెక్కినడచు సీయహీనవీర

తె. గీ. రసమువర్ణింప యెర గవురా భళిచ
రాచరాత్మక కమలభవాండభాండ
గోళగుళికాత్రధమాభాక కొలసుపాక
పీరనారాయణ ముకుంద విశ్వకుంద.

91

నీ. మలినద్విదధ్యులకలవాపరాజి తాత్పర్యము నబ్బివ్యభివృద్ధ్యులకమగ్ర
జనజాగ్రహాధీనసరణిదుక్వాసన కరణమాకర్షితకలరితద్దు
రోదరము క్రవాపాద్విప్రచాక్ర్య! నమయోహి! మాంరక్షితులయమేవ
పాహిపాహిరి సంభాషిణీకృష్ణమ గాచినయట్టి నీకయిదలచి

తే. గీ. దలచి డెంచాన భేదమొదములు దాల్చి
మాతులమిదద్విదత్కంసమహితకృతవి
పులడిధానాంబుధరధూక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వకుండ.

90

నీ. చిన్నప్పొడొకనాడు మన్నారగించితి వని నినుబల్కి జననికనోట
భూమినదీనదముల జనవేదముల లలనాపురుషుల ఋషుల దధవుల
బురముల పశుమృగముల నగముల సరోవరముల్ మణిచరాచరములతో
చొరిచొరిసివ్వెరబుట్టింది కన్నుమాయగ జేయునీయద్భుతాత్మ్యం నవి

తే. గీ. లాసము నులింపదరమానె రాసలేరి
కాకకాపారికాపరి కలితజన్మ
కోటినానావిధ హృషీక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వకుండ.

91

నీ. భైష్ట్యకపూస్వయంవరమిరితాభిల ధాత్రివరాధుమధ్యమాన దక్కి
ణీకన్యకామణి చేకొనివచ్చునప్పుడు తదగ్రజాతు విన్యూర్తిమణినియ
గోపాలమాపావగొనిపోకుపోకుటండు రథాదూధుడైకవినిన
నవ్వియటవిరునిచివ్వనొవ్వగ జేసి తఃపూరిగొరిగిన ధార్త్యకారి

తే. గీ. నీదుహస్యరసంబు వర్ణింప దరమె
వృషభదైతేయ వీరప్రవృద్ధగర్వ
కలనహేమపర్వరిక శ్రీకొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వకుండ.

92

నీ. ముఖమున కిలిరోమునకులి నుదుట ప్రహ్వారిగడలగద్రయమవయము
జేయలవాతార్కవిశ్వాస్యముల బాహులభూర్జుముల నూయలదువృష్టి
భోజాంధకతతి వీపునబోయెదరాభిమాయజన్మగిరి భువనభీక
రరసలేజోవతారమున యాచార్యభారమున నుయ్యభగవంతుడవట్టి

తే. గీ. నీనిలాసమువల్లంపనేర్చునేట్లు
కురుసభావిశ్వయాపావ సరవిరచిత
గోజగద్భృగ్ధిక శ్రీకొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

96

నీ. అరదాలతో దున్నలైన జోదులు దత్తమలతోడ దెగినరౌతులు మతంగ
జాలితోబడిన గజారోహకులు బొందశమ్ములతో శకలమ్ములైన
భటులు దండములతోబడినపగొడుగులును తురుమైనతోడవులు మరియలైన
ధ్వజముఖర నిమిత్తతతిగల్గి మడికి నొసంగె భీభత్సరసము జరాసు

తే. గీ. తప్పత నాతతిర భవత్ప్రధనముభళిర
సుందరపురందరమణి విన్నూర్తి తులిత
లలితకచ చంచరీక శ్రీకొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

97

నీ. అగ్గలంబైన జరాత్మా మొగ్గరమునుకొచ్చి భగ్గుభగ్గున నవల్చి
చలమున నానా స్తక స్త్రీముల బొదవి పదవి కడ్డపము జెదరనీక
వెదురుటడవి దహించు దవాగ్నియనబేర్చి కడగిపోనీక నల్లడలదుమికి
దుమికిలేడించెడి గములపైనంటి హరించిన నీడు నిర్నిద్రారాద

తే. గీ. ముద్రపర్ణింపలయకాలమద్రుడైన
మాంద్యము వహించు దంతాస్య మర్మరీక
ఘోరతరకర్మరీక శ్రీ కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

98

నీ. ఒకచాయ భోజనాయక పక్ష్యైయొకయోరయదువీరశేఖయొక్క దరివృష్టి
జననగరిష్ఠరాజస్వాళియొకవంక సంధకవంశకాంక్షవీధి
యొకకడఋషిరాజి యొకయొడ విద్వత్కవిశ్రేణి యొకచక్కివివిధకులభ
వావలి గోలు వగ నతికాన్తినెనరు చూడ్కిచెలువము నీరులగెరలి వరల

తే. గీ. కడిమిమీగగ నల ద్వారకాపురమున
గ్రీడనల్పిన మాయయ్య కృష్ణనిన్న
గొలుతుపాతక ఘోరీక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

99

సీ. అర్చలగా చుటకయి దీక్ష జేసి కంకణముగట్టిన జగత్కరణుపర
మేళురమేళున మేయగుణస్వరూపు ననంతునిన్ను నన్ బ్రోవుమనుచు
మాటిమాటికి బ్రతిమాలు కుశీలునదూర దర్శను కృతదురితుబుద్ధి
హీనునజ్ఞాన నిధాను నన్నే నేను దలవోసికొని నవ్వదలచియుండు

తే. గీ. గాజెబ్రహ్మాండభాండ సర్గస్థితిలయ
కల్పనానల్ప సంకల్ప కరణానిత
గురుకటాక్ష ధుతేభ్రహ్మక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

100

సీ. స్వామిపరాకు హెచ్చరక దేవరవారికరుణాకటాక్ష వీక్షణమునకు శు
భముగావలె పలితపావనమద్రకు భద్రముగావలె భ క్తరక్ష
ణవిచక్షణత్వమునకు మేలుగావలె శరణాగతత్రాణ విరుదమునకు
త్వశ్రేయసంబుగావలె యార్తరక్షపరాయణత్వమునకు హాయిగావ

తే. గీ. లెనిక కొడువ యొకింతైన లేదునీకు
కొడువలేకుండినను మాకు గోవికాని
గూఢాన కళాప్రవేక శ్రీ కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

301

సీ. వీనులలోపల వీణాపరీణా సుధారూపీమాధురీతతిథురీణ
మగుననాహత నాదమతిరుచిమ్రోయగా గన్నులనును బాష్పకణములాలు
నానోటగృష్టకృష్ణాయను నుడువు లడరగా నఖండ దండాయమాన
మాతేజమొకటి బాహ్యంతరంబుల గనుపట్టగానొక మేడపైనిగూరు

తే. గీ. మంటి నొంటిగనని కలగంటి నిన్ను
రేయియిదియే మొకాని గరిష్ఠసత్వ
గుణసమగ్రతాచ్ఛవివేక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

102

సీ. కడగిబంధత్రయక్రమమున నడుమునిక్కించి చిక్కులువాపి కేవలాభ్యు
కుంభకంబున నూత్నకుండలి మేల్కొల్పి నడిమిమార్గంబున నడిచియటన
నాహతనాదజన్మానందమునదేలి మరలిరవీంశ్వగ్నిమండలాగ్ర
మునకోటి సూర్యులకును నధికంబైన ఘనతరాపోజ్యోతి గంటనిన్ను

శ్రీ. గీ. గంధిగోపలిమర్మంబు గంధిదీర్ఘ
మైవస్వప్నంబులొన ననంతిత్వ
గుణగణాతీత నిర్లోక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

103

శ్రీ. భువముగా హృత్పద్మ కర్ణికాంశరమున కోటిచంద్రులకంటెకొమరుమిగిలి
బహునూర్యమండల పరిభ్రమకంటెను నెక్కుడై శుద్ధమై బుద్ధమైయనంత
మై సత్యమై నిత్యమై జలలోపలనంతట నిండియొండై యభండ
మైవా గ గోచరమై విలసిల్లు నాజ్యోతినిగంటి లోజాడ్కిదీర్ఘ

శ్రీ. గీ. మైవ కలలోన నిగు భవనాగణగతికి
హేతువికల్పరక్షితాహీన సంస్కృతిలుళిత
ఎతజనానీక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

104

శ్రీ. చురతటాకరప్రభృతసంశతిని మించితిని వీరనారాయణుని మహిమను
కృతిముఖంబునగాని కీర్తిగర్వవిరముగాను గాన నీనములచేత
సంజీవ సుకవీంద్రశతక మొక గ్రంథీవు రించియుండు వీరనారాయణునక
టుండు శ్రీగోపరాజావ్యయయ నామాత్య చంద్రుడు రత్నహాటకాంబ

శ్రీ. గీ. రాదితాంబూల సత్కృతి నానంద
శతకము రచియించి యిచ్చితి స్వామికి
కుటిలహృదయ వినాక శ్రీ కొ. నుసాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

105

శ్రీ. గణభూణ ముగ్ధులచగణసతకాలివాహనశ కవర్షియులయగవర్షి
మానవిరోధిసృష్టాంగ శిష్టానిపత్తుత్రయేదభానువారి
మునకు సంపూర్ణమైరింపని అహంకృతిమాచంద్రతారగ్రమగుచుధరణి నలరె
యీవీరనారాయణ శతకంబు ఒదివిన వ్రాసిన జనులు నిరియు

శ్రీ. గీ. నాయురారోగ్య పుష్కపాత్రాభిషృఢి
నిరగుగావ్రతి నికృపభక్త హృదయ
కల్పితపద పద్మిక శ్రీకొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

106

నీ. తతభరద్వాజగోత్ర పవిత్ర పుణ్యచాత్రాశ్శ్యవార్కంత్రి పుత్రగోప
రాజాన్యయ మహేంద్రరంగద్యశస్సాంద్రరాయ నామాత్యచంద్రప్రయంత్ర
కాశ్వతైశ్వర్య సంజాత దాయక కృపారస సుధాలహరి విరాజమాన
పుల్లారవిందసంపల్లలనావాన భాసుర శ్రవణాన్తభాగభాగ

తే. గీ. దుగదిభాభాసమాన విలాలలాల
నాంచల నిరీక్షణ పరంపరాభిషిక్త
గోపదిబుభుదిగణేక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

107

నీ. క్రీకృష్ణపదయగ్గ్రాశ్శితుడ సాంఖ్యాయనగోత్రుడరఘుపతి పాత్యుడ గుర
వకవీంక్రపెద్దమంబాపుత్రుడ రఘునాథుడకు పూర్వజాడమృత్యుంజయునకా
నుజాడరావురు వంశజాడ ననుమకొండ సాంక్షిగల్గిన యాదికాఖిను వెల
సినవాడ జాతకక్షిద్ధాన్తముఖ కళాచతురుడను భయభాషావిశేష

తే. గీ. రసగుణాలంకృతి కివిశ్విరసికుడవిర
చించితిభవద్భుతకము సంచీవకవిని
కుంతితాశ్రిత భవభూక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

108

నీ. కరుణాశంక మంగళము రంగద్యశోగంగాతరంగ మంగళము విహగ
కాన్తతురింగమంగళము హృతాసుఘనచతురంగ మంగళము నర్వ
గజోత్తి రంగమంగళము స్పృతమనిహృత్కైమల సారంగమంగళము
పుషితకలిత సారంగ మంగళము కవేరభూగర్భస్థ రంగమంగళము నీకు

తే. గీ. భృతభవక జాలజాల ప్రవృద్ధగహన
దహఃభయభరభాక్ష్మిణ భగ్మకర్మ
కలుషిత విపద్ధహరిణీక కొలనుపాక
వీరనారాయణ ముకుంద విశ్వతుంద.

109

శ్రీ లక్ష్మీనారాయణార్పణమస్తు.

సంపూర్ణము.

13235